

גלריה ישראלית

מקום בגן להשראה, להתבוננות, לפיתוח רעיונות, למשחק... להנאה

רעיון הגלריה מוצע מתוך ראייה שחשוב להבנות סביבה חינוכית עשירה ופעילה, המציגה נוף ישראלי מגוון של עבר והווה ומאפשרת ביטוי אישי וטיפוח תחושת זהות ושייכות לתרבות הישראלית.

סביבת הגלריה מפגישה את הילדים עם מגוון חוויות, בהתאמה לדרכי הלמידה שלהם. הם מביאים איתם ידע והבנות מהתנסויות קודמות ומבנים ידע חדש על ידי התנסות פעילה וחוויתית. הילדים מתפתחים ולומדים בגלריה דרך המשחק לסוגיו, תוך עיסוק בנושאים שיש להם בהם עניין. המרחב מאפשר יוזמה, בחירה ולמידה באמצעות אינטראקציות עם אחרים (ילדים ומבוגרים).

רגע לפני... כדאי לבדוק

1. מהו הערך המוסף של היוזמה?

הכרות עם מגוון יצירות מהאמנות הישראלית, בסוגי המדיה השונים כגון: ציור, איור, צילום, פיסול, אסמבלאז' (יצירה בחומרים חפצים) ועוד. מפגש עם חפצים שהיו בארץ 'פעם לפני שנולדתי' לעומת חפצים שיש בימינו כדרך נוספת ללמידה ולהעמקת הקשר לישראליות, ולאהבת הארץ, חידוד ההתבוננות דרך משחק וחוויה, שימוש במושגים משפת האמנות (כגון קו, צבע, צורה, פלטה, משיכות מכחול ועוד) טיפוח היכולת להבעה של רעיונות מתוך התרשמות אישית מיצירת אמנות ומדימוי חזותי ופיתוח הדמיון והטעם האמנותי של הילד הצופה ביצירות האמנות והמוצגים.

2. מהן דרכי ההוראה ולמידה האפשריים להעמקת ידע בתכנית הלימודים?

משחק חופשי במרחב הגלריה, פעילויות בקבוצות קטנות בהנחיית הגננת או בהנחיית ילדים וביוזמתם.

3. מי הגורמים השותפים בקהילה?

משפחות הילדים (גם משפחה מורחבת, סבים וסבתות), שכנים וחברים, גנים באשכול, מרכזים לגמלאים ועוד

4. מה יהיה הקשר בין הגנים באשכול?

אפשר לקיים ביקורים הדדיים בגלריות של גנים סמוכים באשכול, שיתוף ולמידה משותפת של צוותי גנים.

שאלות נוספות:

מה יהיו הידע, המיומנויות והערכים שנרצה לקדם?
כיצד ניתן לטפח את מעורבות הילדים?

תיאור היוזמה

נקים עם הילדים גלריה ישראלית בגן במהלך השנה כסביבה קבועה, רב ממדית, בעלת אופי מתווסף. הגלריה תהווה מרחב להתבוננות ולמשחק חופשי.

- נארגן בגן את המרחב לגלריה נפרוש שטיח מתאים או שטיח P.V.C למרחב המשחק (גוון חלק, שטוח ונוח למשחק). נכין אמצעים לתצוגה לדוגמה מדף, תיבות בניה, ווים לתליה, מסגרות, כן ציור או מעמד מקורי אחר...
- במהלך השנה נבקש מהילדים לפנות אל קרוביהם ולהביא בהשאלה מהבתים פריטים שונים וחפצים שהיו כאן "פעם לפני שנולדתי" וחפצים שיש בימינו.

בגן תדהר, הוד השרון

במפגש מליאה אפשר

להציג את החפצים שהילדים הביאו ולהזמין אותם לספר אודותיהם. אפשר להזמין גם בני משפחה לספר.

בקבוצה קטנה אפשר

בתהליך מדורג עם הילדים ובאמצעות מפגשים בקבוצות שיח קטנות במהלך השנה, נכניס את הפריטים לגלריה הישראלית.

אפשר להציג בגלריה

- **חפצים שונים מהארץ שהיו כאן פעם, בצדם חפצים חדשים לדוגמה:**
שעון מחוגים בצד שעון דיגיטלי, משחקים של פעם בצד משחקים של היום, תקליט ליד דיסק און קי, כרזות, בולים (אפשר בולים בנושאים שחוזרים על עצמם כגון פרחים, פרפרים וכד'), אוספים של ילדים
- **יצירות אמנות** באופן מכבד בתוך מסגרת. את היצירות נחליף מפעם לפעם, בשיתוף הילדים.
- **תצלומים** שצולמו בארץ, תצלומים של חפצים שהיו כאן פעם ומה עוד?
- **בניח תיבה ובתוכה אמצעים להתבוננות:** זכוכית מגדלת, מסגרת תמונה ריקה, משקפת, מצלמת משחק, מצלמה אמיתית ומה עוד?

נשאר מקום למלא ברעיונות נוספים שביוזמת הילדים...

מה עוד אפשר

להכין עם הילדים כתוביות של שמות הפריטים, קטלוג תערוכה, ספר אורחים, הקלטות הסבר על מוצגים מסוימים (הילדים יוקלטו, ניתן להשמיע באזניות).
להרחיב את התצוגה לסביבות נוספות בגן כגון: הספרייה, מרחב הבית והמשפחה, חצר הגן.

עם המשפחות אפשר

- להזמין את המשפחות לאסוף פריטים ולשתף בסיפורים מעניינים אודותיהם.
- להשתתף בהקמת הגלריה, לבקר בה ולהיות שותפים בהעשרתה ובטיפוחה

רעיונות לימי שיא

- לקראת יום העצמאות למדינה אפשר להרחיב את הגלריה ולהקים "מוזיאון ישראלי בגן"
- אליו אפשר להזמין את ההורים, המשפחות, גנים באשכול ועוד
- ביקור הגן במוזיאון, בגלריה לאמנות, במוזיאון ראשית היישוב
- הקמת גלריה של אשכול הגנים במרכז לקהילה לדוגמה – בניין המועצה, בית גמלאים ועוד

בגן תדהר הוד השרון

מקורות להשראה והעשרה

- התבוננות באמנות ישראלית ובאוספים של חפצים במסגרת ביקור במוזיאון או בגלריה
- ביקור בבתי אספנים בקהילה
- בבית של סבתא וסבא או במחסן שלהם...
- אתרי אינטרנט - מוזיאונים שונים המציגים אמנות ישראלית ו"חפצים של פעם"
- כגון מוזיאון ראשונים לתולדות פתח-תקוה

ומה עוד...?

סיפור קטן ושיר להשראה

כלים של פעם

לפני כמה שנים, בביקורי אצל סבתי נכנסתי למחסן. שם מצאתי כלים ישנים – פיילה גדולה (גיגית הפח שבה היו מכבסים את הכביסה), כשכסת (הכלי המפוספס שעליו מכבסים את הכביסה) ... מרגש לחשוב שפעם הכלים האלה היו בשימוש המשפחה. מתוך מחשבה שכיום הילדים אינם מכירים את החפצים האלו והשימוש בהם, החלטתי להביא אותם לגן לקראת יום העצמאות והילדים גילו עניין רב. כאשר בניתי את מערכי הפעילויות, נתקלתי בקושי למצוא שיר או סיפור להעשרה להביא אל ילדי הגן והחלטתי לפנות אל מירי צללזון בשאלה אולי יש לה חומר ספרותי בנושא. תשובתה הייתה שאין לה, אך למחרת היום הפתיעה אותי, אמרה לי שאתגרתי אותה ושלחה לי שיר שכתבה במיוחד, המחווה מאוד ריגשה אותי.

מור זיו, מנהלת גן שיטה בהוד השרון

במחסן/ מירי צלזון

פעם, לא כל כך מזמן,
זרקו קנקן קפה ישן
אל תוך קופסה שבמחסן
עם חפצים כבר ישנים,
שלא צריכים אותם מזמן...

ישב לו הקנקן עצוב,
וחשב לו וחשב:
"כמה אני עלוב!
ואני הרי הייתי קנקן חרוץ ונאמן!
כולם אמרו לי שאצלי
הקפה הוא ריחני,
וטעים ומצוין...
ועכשיו קנו להם
מכונת קפה אחרת,
חדשה ומשוכללת!
לא צריכים אותי יותר!"

לפתע הוא שמע בצד
קול חלש-חלש דובר:
"זהו הגורל, חבר!
גם אני הייתי פעם
פתילייה נאמנה!
סבתא שרה כל הזמן
רק עליי בשלה דייסה...
עכשיו הכל שונה בכלל!
הם מבשלים תמיד על גז,
או על כיריים של חשמל..."

"גם אותי זרקו מזמן..."
הגיגית של הכביסה
נאנחה מן הפינה,
"במקומי המכונה
מכבסת חיש מהר,
וסוחטת גם חזק...
ואני שוכבת כאן
מכוסה כולי אבק!"

כן היו שם, במחסן,
עוד מינים של חפצים
ישנים ונושנים:
עששית זקנה-זקנה,
מלפני מאה שנה,
שמזמן כבר לא דולקת
ומזמן לא מאירה...
גם תנור של נפט קטן,
(שמאז שיש מזגן,
הוא זרוק חסר תועלת,
בפינה שבמחסן!)

כל אחד מהם סיפר
על ימים טובים יותר,
שהיו לו אז... מזמן...
לפני שבא אל המחסן.

ולפתע – מה קרה?
דלת המחסן חרקה...
ופתאום –
היא נפתחה!

מי נכנס אל המחסן?
הילדים מתוך הגן
ואתם גם הגנת
שהובילה את כולם!

"ילדים! הביטו כאן!
חפצים יש במחסן...
בדיוק מה שלמדנו!
בואו וניקח אותם
לתערוכה בגן!"

ננקה אותם היטב
וניתן להם כבוד,
ונבדוק – אולי עדיין
יכולים הם לעבוד..

ואחר-כך, את כולם
נארוז ונעביר
למוזיאון הקרוב,
שנמצא בקצה העיר..

וכולם אליו יבואו,
ויראו אותם כולם
ויבינו איך זה פעם
הם עזרו לבני אדם!

סיגל עמיר – מדריכה ארצית לאמנויות